ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/224
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: މުޙައްމަދު ނިޒާމް، ގ.ގާޑަންކޮޓެޖް ، މާލެ
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު
ފަނޑިޔާރު ހުސަން ޝަރީފު
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ނަޝްރިޔާ

ނިމުނު ތާރީޚު: 30 ޝަޢުބާން 1444
22 މާރިޗު 2023

ހައިކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ނިމިގެން ޙުކުމްކުރި ތާރީޚު: 24 ޛުލްޙިއްޖާ 1442 / 03 އޮގަސްޓު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 87/VTR/2020
- ނިންމި ކޯޓު: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 27 ޑިސެމްބަރު 2020
- ނިމުނު ތާރީޚު: 14 އޭޕްރިލް 2021

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

[illegible]

ވަކީލު ފަރާތް:

[illegible]

އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް

ޓޫރިސްޓް ސަރވިސް ކޯޕަރޭޝަން

ބަލައިގަތީ:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]- ވަޒީފާއާބެހޭ- [illegible]

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު،

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު

1. މިއީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 87/VTR/2020 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް މާލެ، މ. [illegible]ކޮޓެޖް، މުޙައްމަދު ނިޒާމް (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A027686) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލި ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] އިސްތިއުނާފު ފަރާތަކީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނެވެ.

މައްސަލައިގެ ފަސްމަންޒަރު

2. މާލެ، މ. [illegible]ކޮޓެޖް، މުޙައްމަދު ނިޒާމް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ދަނިކޮށް 05 ޑިސެމްބަރު 2019 ތާރީޚުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވެއެވެ.[1]

3. ބުނެވުނު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން މުޙައްމަދު ނިޒާމްގެ ފަރާތުން އެ މައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅުއްވައެވެ.

4. [illegible] ހުށަހެޅި މައްސަލައިގައި، އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 05 ޑިސެމްބަރު 2019 ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ސިޓީ [illegible] [illegible] ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރައްވާފައިވާކަމަށް، އަދި މުޙައްމަދު ނިޒާމް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށް [illegible]، މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] ވަޒީފާ [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު ނިޒާމް [illegible] ވަޒީފާއިން

---

[1] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސިޓީ (2)DJA/2019/87 05 ޑިސެމްބަރު 2019 ([illegible] 1)

ވަކިވެފައިވާ ފަރާތެއްކަމަށް ނުބެލުމާއި، މުޙައްމަދު ނިޒާމް އަދާކުރަމުންދިޔަ މަޤާމުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި އެ ވަޒީފާގައި ހުރިނަމަ ލިބޭނެ ވަޒީފާގެ އެހެނިހެން ޙައްޤުތައް ލިބިދިނުމަށް އެދި މުޙައްމަދު ނިޒާމުގެ ފަރާތުން ޑިސްމިސްކޮށް އޮތް ޗިޓް އެޕްލިކޭޝަން ހަމަހަމަކަން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައެވެ.

5. އެ މައްސަލަ ބަލާފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 87/VTR/2020 މައްސަލައިންނެވެ. އަދި މުޙައްމަދު ނިޒާމް އެދިފައިވާފަދަ އަމުރެއް ކުރާނެ ބިނާއެއް ނެތް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި އަންނަނިވި ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް މައްސަލައިގައި ހުކުމް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވާ މައިގަނޑު ސަބަބުތައް

6. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 87/VTR/2020 މައްސަލައިގެ ނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވާ މައިގަނޑު ސަބަބަކީ، މުޙައްމަދު ނިޒާމް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިނުވާކަން ސާބިތުވުމެވެ.

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުން

7. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 87/VTR/2020 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> "ދެންފަހެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުންނާއި ޖަވާބުދޭ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ލިޔުންތަކާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ޝާހިދުން، ބަޔާންތަކާއި ވާހަކަތަކާއި ދެފަރާތުން ދެއްވި ދަފުތަރުގައި މައްސަލަތަކުގެ މުޙައްމަދު ނިޒާމް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގައި ސީނިއަރ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް މަޤާމުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދިޔަކަން، ސަރވިސް ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 2011 ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

އާއި، އެ މާއްދާގެ (ނ) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ 242 ވަނަ މާއްދާއާ މުޙައްމަދު ނިހާދު ޚިލާފުވެފައިވާކަން ސާބިތުވާތީ، މަސްތުވާ ތަކެތީގެ [illegible] ޤާނޫނު 2011 ގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 20 ވަނަ ނަންބަރާއި، 213 ވަނަ މާއްދާގެ 2 ވަނަ ނަންބަރަށް [illegible]، އެ ޤާނޫނުގެ 93 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން 05 ޑިސެމްބަރު 2019 ގައި މުޙައްމަދު ނިހާދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު ނިހާދު [illegible] [illegible] މަސްތުވާ އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު ނިހާދު [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު ނިހާދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު ނިހާދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އާއި މުޙައްމަދު ނިހާދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

މުޙައްމަދު ނިހާދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސްތުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ނިހާދު [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު ނިހާދު އެ [illegible] މަސްތުވާ [illegible] [illegible] ޤާނޫނު 2011 ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)، (ނ) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ 242 ވަނަ މާއްދާއާ [illegible] [illegible] [illegible] މަސްތުވާ [illegible] [illegible] ޤާނޫނު 2011 ގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 20 ވަނަ ނަންބަރާއި، 213 ވަނަ މާއްދާގެ 2 ވަނަ ނަންބަރަށް [illegible]، އެ ޤާނޫނުގެ 93 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

މުޙައްމަދު ނިހާދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު ނިހާދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ކުރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ކަނޑައަޅައި މި މައްސަލަ ނިންމައިލީމެވެ."

އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތައް

8. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 87/VTR/2020 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރައްވަމުން މާލެ، މ.[illegible]، މުޙައްމަދު ނިޔާޒު ގެ ވަކީލުން އަންނަނިވި 03 (ތިނެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާފައި ވެއެވެ.

- **ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަކީ:** ގަވާއިދު ނަންބަރު R-18/2011 (ސަރުކާރީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011) ގެ 206 ވަނަ މާއްދާ އާއި 228 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.
- **ދެވަނަ ނުކުތާ އަކީ:** ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.
- **ތިންވަނަ ނުކުތާ އަކީ:** މިމައްސަލަ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 84 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ޚިލާފަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އެއްވެސް ހެއްކަކާއި އަދި ޤަރީނާތަކަށް ރިޢާޔަތްނުކޮށް މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތަކާމެދު ފަރާތްތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ ޚުލާސާ

9. އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ މުޙައްމަދު ނިޔާޒު އަކީ [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް [illegible] ކަމުގައި އެއީ ސަރުކާރީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދާ ޚިލާފު ކަމެއް ކޮށްގެންނެވެ. އަދި މައްސަލައިގައި [illegible]

އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލިފައިވާކަމަށް ވަކީލުބޭފުޅާ ޖަވާބުދާރީވާފަރާތުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ތަނަވަސްކަން ނޫންކަމަށެވެ. މީގެ އިޖުރާއަތު މުރާޖަޢާކުރު ނިޔާވާގެ ފަރާތުގެ ވަކީލުބޭފުޅާ ޖަވާބުދާރީވާފަރާތުން ހުށަހަޅާ ޝަރީޢަތަށް ދަޢުވާލިބުނުކަމަށްވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެއްވަރު މުރާޖަޢާ ނިޔާވާ ވަކީލުގެ ވަކާލާތުކުރުމަށް ފުރުޞަތު ހަމަވާ ވަކާލާތުކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ވަކީލުބޭފުޅާ ޖަވާބުދާރީވާފަރާތުގެ ނިންމުން ޝަރީޢަތުކުރިއަށްދާއިރު، އެ މަޤާމަށް ހުށަހަޅާ އެ ފަރާތުގެ އެއްޗެއް މަޤާމުގެ ވަކީލު ދަޢުވާކުރިއަށްދާއިރު ދެއްކުމަށް ފުރުޞަތު ނުލިބޭ ގޮތަށް ޝަރީޢަތްކުރިއަށްދިޔަކަމަށެވެ.

10. ޖަލްސާގައި ޖޫރީ ސަލާމަތް ސަރުކާރު ޙާލަތު ބޭނުންކުރާ ވަނީ ޖޫރީ ސަލާމަތުގެ މުއައްސަސާގެ ވަޒީފާގެ ޙުކުމްތަކާ ހަވާލާ އުޞޫލުގެ ބާބު ޤަވާޢިދުން ޖޫރީ އެޕްލިކޭޝަން ސަލާމަތާ ޚިލާފަށް ބައްދަލުކުރެވުނު ކަމެވެ. އަދި ސަލާމަތު ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގައި އެކަމާ ހަމަޖެހޭ ގޮތުގެ ބައިތަކުގައި އުސޫލުތަކާ އިޚްތިޔާރު ކަމަށް އެދި އިސްތިޢުފާ ހިއްސާކުރާ އޮތްކަމެއް ނެތެވެ. ނަމަވެސް މި ވަކީލު ވަކާލާތު މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު ވަކާލާތުގެ ބާބުގެ އެ ޖޫރީ ސަލާމަތް ބޭނުންކުރާ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން މި ޙާލަތުގައި ޤަވާޢިދުގެ ބާބުގެ ސަލާމަތު ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 88 ވަނަ މާއްދާއެވެ. އަދި ޖޫރީ ސަލާމަތް އެ ޖަލްސާގައި ސަލާމަތާ ބެހޭ ވަކާލާތުގައި ހިމެނިގެންވާ ޤަވާޢިދުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއް ބަޔާންކުރުމެވެ. ހަމައެފަދައިން މި ޙާލަތުގައި ޙާލަތު އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލިފައިވާކަމަށް ވަކީލުބޭފުޅާ ޖަވާބުދާރީވާފަރާތުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ކަމެވެ. އެހެންކަމުން ވަކީލުބޭފުޅާ ޖަވާބުދާރީވާފަރާތުގެ ނިންމުން ބާޠިލުކުރުމަށް ޙާލަތު ނިންމައިދިނުން އެދޭކަމެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ތިންވަނަ ނުކުތާއާމެދު ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކުރެވުނު

11. އިސްތިއުނާފީ ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ މިމައްސަލަ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 84 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ޚިލާފަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އެއްވެސް ހެއްކަކަށް އަދި ޤަރީނާއަކަށް ރިޢާޔަތްނުކޮށް މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ. މިނުކުތާއަށް ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކުރިއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

11.1 މުޙައްމަދު ނިޒާމްގެ ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް 1 [illegible] ހެކި [illegible] ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އެއީ ސޯޝަލް މީޑިއާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފޭސްބުކް [illegible] [illegible] [illegible] (A301690) އެވެ.[2] މި [illegible] ހެކި އެ ޓްރައިބިއުނަލަށް [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގުޅުންހުރި [illegible] [illegible].[3] މި [illegible] ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޓްރައިބިއުނަލުން އެ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ޤާނޫނީ [illegible] ޚިލާފަށް [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ނިޒާމް އަށް ބޭނުންވެފައިވެއެވެ.

11.2 މީގެ އިތުރުން މި ނުކުތާގައި މުޙައްމަދު ނިޒާމްގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ހުށަހެޅި ބާކީ ހެކިތަކުވެސް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާކަމެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މުޙައްމަދު ނިޒާމްގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ

---

[2] މުޙައްމަދު ނިޒާމްގެ ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި [illegible] [illegible] ނަންބަރު 4.1.4 (އެނެކްސް 2.3)

[3] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 87/VTR/2020 [illegible] [illegible] ނަންބަރު 7.6

ދިވެހިރާއްޖޭ އާއި ބޭރު ގައުމުތަކުގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާފައިވާ މައްސަލަތަކާއި ރިސަރޗް ޕޭޕަރުތަކާއި އާޓިކަލް ތަކާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި [illegible] [illegible] ވަކިވަކިން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ރިޕޯޓުގައި [illegible] މި [illegible] އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައިވާ [illegible] އެނގެއެވެ. މި [illegible] ސީދާ މައްސަލައާ ގުޅޭ [illegible] ނޫނެވެ. މިއީ [illegible] [illegible] މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ ރިފަރެންސް ތަކެކެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible] ޓްރައިބިއުނަލްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ނަންބަރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އަދި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] އެންމެހައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

11.3. [illegible] [illegible] ލިޔުންތަކަކީ މައްސަލައާ ގުޅޭ [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ [illegible] [illegible] ރިޕޯޓުގައި [illegible] އެ ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އިސްތިއުނާފުގެ ދެވަނަ ނުކުތާއާމެދު [illegible] [illegible]

12. އިސްތިއުނާފުގެ ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ. މިނުކުތާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވާ [illegible] [illegible]

ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަކާ ނުލައި ކަމަށެވެ. މިންކުރުމަށްފަހު ޝަރީޢަތުން ތިރީގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން:

12.1. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރަން ޖެހެއެވެ. އެގޮތުން މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ އެކަށީގެންވާ ނުވަތަ އަދުލުވެރި ސަބަބަކަށް ބިނާކޮށްގެން ކަމެވެ، އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަމަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ފުރުސަތުދިނުމާއި އިޖުރާއާތު އަދުލުވެރި އިޖުރާއާތުތަކަށް ކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible]** މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[4]

12.2. މީގެ އިތުރުން މުވައްޒަފަކު **ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިނުކުރެވޭނެ** ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[5] 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައި ބުނެފައިވާފަދަ އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮވެގެން ކަމާއި، އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮތް ކަމަށް ބެލެވޭނީ ފުރިހަމަ ޤާނޫނީ ސާބިތު އަދަދުން ނުވަތަ މުވައްޒަފާއިމެދު ޢަމަލުކުރުމުގައި ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible]** ޤަޟިއްޔާގައި[6] މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމުގެ **[illegible]**[7] ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އަދި ފުރުސަތުދޭ އަދުލުވެރި ސަބަބަކާ ނުލައި ޢަމަލުކުރުމުގައި މުވައްޒަފަކު ކުރި އަމަލަކީ ދުވަސްތަކުގެ މުއްދަތުގައި އެންގުމަށްފަހު ވަޒީފާގެ ގޮތުން އަޅަންޖެހޭ ކަންކަމާ މިންވަރުގެ

---

[4] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/44 ޤަޟިއްޔާ (**[illegible]**)

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[6] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27, 2014/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާ

[7] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/14 ޤަޟިއްޔާ

ސީރިއަސް އަމަލެއް ކަމަށް ފާހަގަ ކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާ، އެފަދަ އަމަލުތަކަކީ އަންނަނިވި އަމަލުތައް ކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ.

(1) ދެފަރާތުގެ މެދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުޠަކާ ސަރީޙަ ޚިލާފުކަމެއް ކަމަށް ވުން، ނުވަތަ

(2) އެ ކަމަކީ ވަޒީފާއާ ހަވާލާއި މުވައްޒަފާ ދެމެދު އޮންނަ ވަޒީފާގެ ގުޅުމުގައި ހިތުން އެންމެ މައިގަނޑު ސިފަކަންތަކާ ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އޮންނަންޖެހޭ އިތުބާރު އަދި އަމާނާތްތެރިކަން ގެއްލޭފަދަ ކަމެއް ކަމަށް ވުން، ނުވަތަ

(3) އެ ކަމަކީ އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގެ ހަވާލަތް އަދާކުރަންޖެހޭ ވަޒީފާގެ އިލްތިޒާމުތަކާ އަސާސީގޮތުން ނުވަތަ ސީދާގޮތުގައި ހިލާފު ކަމެއް ކަމަށް ވުން، މިއެވެ.

12.3. މި މައްސަލައިގައި މުރާޖަޢާ ނިކުތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ "ސަރުކާރު ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަދި 242 ވަނަ މާއްދާއާ ހިލާފުވެފައިވާތީ، އެ ގަވާއިދުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 20 ވަނަ ނަންބަރާއި، 213 ވަނަ މާއްދާގެ 2 ވަނަ ނަންބަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، 93 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން" ނެވެ.[8]

12.4. މުރާޖަޢާ ނިކުތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ބިނާކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނީ މާއްދާތަކަށް ބަލާއިރު، ސަރުކާރު ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) ގައި އޮތީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

"(ހ) ސަރުކާރުގެ މުވައްޒަފުން ދައުލަތާއި މަސައްކަތްކުރާއިރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުތަކާއި އަމަލުކުރާނީ ބަރާބަރުކޮށް، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި، މިނިސްޓަރުންނާއި، ސަރުކާރާއި، ސަރުކާރާއި، ވަފާތެރި ހިތްވަރުގައި ހުރުމެވެ.

---

[8] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ނިޔާ (2)DJA/2019/87 05 ޑިސެންބަރު 2019 (އެޓޭޗްމަންޓް 1)

(ނ) ސަރުކާރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް [illegible] ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާ
[illegible] އެއްވެސް [illegible] ނުވަތަ އެއްވެސް [illegible] ނުވަތަ އެއްވެސް [illegible] [illegible] ނުވާނެއެވެ."

12.5. އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 242 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެ އެންނަނީ [illegible]

"މި ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible]، ސިޔާސީ [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިޔާސީ [illegible] [illegible]."

12.6. މީގެ އިތުރުން އެ ޤާނޫނުގެ 93 ވަނަ މާއްދާގައި މުވައްޒަފުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] 23 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] ނޯޓިސް [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާ އަދި ނޯޓިސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 2 ވަނަ [illegible] ބުނެ އެންނަނީ [illegible]

"[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]"

12.7. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިޔާސީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ މައްސަލަ [illegible] އެ މައްސަލަ

މަޢުލޫމާތު [illegible] [illegible]، ސިޔާސީ ޕޯސްޓުތަކެއް ހޯއްދަވާ އެ [illegible] އެކައުންޓަކީ މުޙައްމަދު ނިޒާމް ބޭނުންކުރި އެކައުންޓެއް ނަމަވެސް އެ އެކައުންޓަކީ [illegible] އެކައުންޓެއް ކަމަށް މުޙައްމަދު ނިޒާމް ބުނި ނަމަވެސް، އެ އެކައުންޓުން ހޯއްދަވާ ޕޯސްޓުތަކާއި މުޙައްމަދު ނިޒާމް އާއި މުޙައްމަދު ނިޒާމްގެ ދަރިންގެ [illegible] ޒާތީ [illegible] [illegible] [illegible] އެ އެކައުންޓުން ޖުޑީޝަރީގެ ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ އެކައުންޓުން [illegible] 24 ނޮވެމްބަރު 2019 ތާރީޚުގެ [illegible] އެނގެން އޮތެވެ.[9]

12.8 ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަންގެ ހިއުމަން ރިސޯސް [illegible] މުޙައްމަދު ނިޒާމް ދީފައިވާ ބަޔާނަށް ބަލާއިރު، އެ [illegible] އެކައުންޓަކީ ކުރިން [illegible] ނަމުގައި ބޭނުންކުރި އެކައުންޓެއް ކަމަށާއި ނަމަވެސް އެ އެކައުންޓުން [illegible] [illegible] އެކައުންޓުގެ ނަން [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] އެ އެކައުންޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[9] ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަންގެ ހިއުމަން ރިސޯސް [illegible] [illegible] ނަންބަރު 65-02/2019 (24 ނޮވެމްބަރު 2019)

12.9. ބުނެވުނު އެކައުންޓުން ކޮށްފައިވާ ޕޯސްޓްތަކަށް ބަލާއިރު، ތަފާތު ސިޔާސީ ޕޯސްޓްތަކާއި ސަރުކާރު ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑާ ޚިލާފު ބައެއް ޕޯސްޓްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން އޭގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ޕޯސްޓްތައް ހިމެނެއެވެ.

13 ޖޫން 2019 ގައި ކޮށްފައިވާ ޕޯސްޓް:

"ރަސްގެފާނު (ޑރ. ވަޙީދު) ހިއްވަރުދިނުމުން ފަހިވެގެން ވިޔަފާރިން އުމުރުން ކުރިއެރުވިއެއް…"

24 ޖޫން 2019 ގައި ކޮށްފައިވާ ޕޯސްޓް:

"Dhen aijahaa, dhen aijahaa, baarah dhe athun aijahaa… adhives Jazeeraaaa Rajje aai Agenda19 ahh vote dhin emmen baarh aijahaa… "

27 ޖޫން 2019 ގައި ކޮށްފައިވާ ޕޯސްޓް:

"Soon these ignorant leaders will appoint ignorant judges, where we'll be doomed-"

12.10. މިސްލު ބަޔާންކުރެވުނު ޕޯސްޓްތައް ކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނާ އެކައުންޓަކީ ސީދާ މުޙައްމަދު ނިޒާމް ބޭނުންކުރަމުންދާ އެކައުންޓެއްކަން މި މައްސަލައިގައި އެނގޭކަން ނުވެއެވެ. ހަމައެކަނި ފާރަވެރިވާ ކަމަކީ ބުނެވުނު އެކައުންޓުން އެފަދަ ޕޯސްޓްތަކުގެ ކާކުކަން މުޙައްމަދު ނިޒާމް އަދި އެ އެކައުންޓުގެ ވެރިފަރާތް ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއް ކަމުގައި ވިޔަސް އެ ޕޯސްޓްތައް އަރުވާފައިވަނީ ކޮން ފަރާތެއްކަން ސާބިތުވެފައެއް ނުވާތީއެވެ. ކަން މިހެން އޮތް ނަމަވެސް، އެ އެކައުންޓަކީ މުޙައްމަދު ނިޒާމްގެ ނަމުގައި އޮތް އެކައުންޓެއް ނޫން ކަމުގައި، އެ އެކައުންޓަކީ މުޙައްމަދު ނިޒާމް ބޭނުންކުރާ އެކައުންޓެއް ކަމަށް ސާބިތުވާނަމަ އެކަމާ ގުޅިގެން، ހަމައެކަނި އެ އެކައުންޓަކީ ސިޔާސީ ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވާ ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ނ) އަދި 242 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވާކަމުގެ ކަމަށް

ބެލެވޭކަންނެތެވެ. އަދި އެކަމަކީ ސަރުކާރީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ 213 ވަނަ މާއްދާގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ކަމަކަށްވެސް ނުދެކެމެވެ. އެހެނީ ހަމައެކަނި އެ އެކައުންޓު ރިޕޯޓުކޮށްފައިނުވާ ހުރުމަކީ އެކަމުގެ ސަބަބުން ވަޒީފާދޭފަރާތަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބިދާނެ ކަމެއް ކަމަށް ޤަބޫލެއްނުކުރެވެއެވެ.

12.11. މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޙައްޤަކީ ކޮންމެ ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާއިން ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ އަސާސީ ޙައްޤެކެވެ. އަސާސީ ޙައްޤުތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާއަށް [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible]، [illegible] ޤާނޫނު [illegible] މަތިން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

12.12. މުވައްޒަފާމެދު ތުހުމަތުކުރާ [illegible] ސުލޫކީ [illegible] މުވައްޒަފުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުވާ [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] މުވައްޒަފު އެ [illegible] ސުލޫކީ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] ސުލޫކީ [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ކަނޑާލުމަކީ ޤާނޫނާއި އަދި ޤާނޫނުގެ ރޫޙާ އެއްގޮތަށް ކުރެވޭ ކަމެއްކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

12.13. ބުނެވިދިޔަ އުސޫލު މި މައްސަލައަށް ތަތުބީޤުކުރާއިރު، މުޙައްމަދު ނިޒާމް ހައިކޯޓުގެ ވަޒީފާއިން ވަކިވުމާ ހަމައަށް މަސައްކަތްކުރިގޮތް ބައްލަވާފައިވާ ހައިކޯޓުގެ ޕާފޯމަންސް ރިޕޯޓުގައި[10] ހައިކޯޓުގެ 8 މަޤާމު މުޙައްމަދު ނިޒާމް ފުރިހަމައިން ބަޔާންކުރާ ބަޔާންކުރެވިފައި، އިނގިރޭސި ބަހުން ބަޔާންކުރެވިފައިވެއެވެ.

> *"Mohamed Nizam displays genuineness in dealing with others and is reliable in using good judgment. He also demonstrated a broad application of knowledge and experience in the field of Information Technology, Procurement, Finance, Administration, Human Resource Development and Legal Work. Meanwhile, it is noteworthy, that he displayed a strong ability to lead and direct, while displaying and exceptional ability to learn new methods. He strives for the achievement of excellence, while demonstrating strong ability to identify, analyze & solve problems."*

12.14. ބުނެވުނު ޕާފޯމަންސް ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު، މުޙައްމަދު ނިޒާމް މަސައްކަތްކޮށްފައިވަނީ ފުރިހަމަކޮށް ހުނަރުވެރިކަމާއެކުކަން ހައިކޯޓުން އެވޯޑް ފާހަގަކުރައްވާފައިވެއެވެ. އަދި ވަޒީފާ އަދާކުރިއިރު އަޚްލާޤީ ނުވަތަ ޑިސިޕްލިނަރީ އެއްވެސް މައްސަލައެއް ދިމާވެފައިވާކަމަށް ނުވަތަ ފިޔަވަޅެއް އަޅާފައިވާކަމަށް އެ ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވެއެވެ. މުޙައްމަދު ނިޒާމް ޝަކުވާ ދިމާގައި ކުރައްވާފައިވާ އަމަލުތަކަށް

---

[10] ހައިކޯޓުގެ ޕާފޯމަންސް ރިޕޯޓު ނަންބަރު 95-A/INDIC/2020/71 (24 ފެބްރުއަރީ 2020)

ބުނެ ކޯޓަށް [illegible] މުވައްޒަފު ނިޒާމް [illegible]، އޭގެ [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible]. އެހެންކަމުން މި މައްސަލައިގައި މުވައްޒަފު ނިޒާމް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] އަދުލުވެރިކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާއާމެދު [illegible] [illegible]

13. އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ ގަވާއިދު ނަންބަރު R-18/2011 (ސަރުކާރު ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011) ގެ 206 ވަނަ މާއްދާ އާއި 228 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ. މިނުކުތާގައި އެއް މައިގަނޑު ބަހުސަކީ މުވައްޒަފު ނިޒާމް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވުމަކީ ފުރިހަމަ ޤާނޫނީ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުންތޯ އާއި މުވައްޒަފު ނިޒާމް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ފުރިހަމަކޮށްފައިވޭތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯއެވެ.

13.1. މިނުކުތާގައި މުވައްޒަފު ނިޒާމްގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރައްވާފައިވާ ސަރުކާރު ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ 206 ވަނަ މާއްދާގައި އޮތީ މުވައްޒަފުންނާމެދު އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އުސޫލުތަކެވެ. އެގޮތުން އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އަޅާނީ އިދާރާއެއްގެ މުވައްޒަފުންގެ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓާ ސެކްޝަނުން ކަން އެ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އިސްލާހީ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުންވެސް ހިމެނިގެންވާކަމުގައި އެމާއްދާގެ (ށ) ގައި ބުނެފައި އެބައެވެ.

13.2. އެ ގަވާއިދުގެ 227 ވަނަ މާއްދާ އަދި އެ ގަވާއިދުގެ 228 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

227 "މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] ތެރޭ އިދާރީ މައްސަލައެއް ބަލައި އެކަމުގައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅާނީ [illegible].

228 (ށ) މި ގަވާއިދުގެ 227 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، [illegible] މި ގަވާއިދާ [illegible]."

13.3. [illegible] ގަވާއިދުގެ 228 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި އޮތީ އެ ގަވާއިދުގެ 227 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، [illegible] (ށ) [illegible].

13.4. އިސްވެ [illegible] ގަވާއިދުގެ [illegible]، މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ [illegible] ސީދާ [illegible]. [illegible] މައްސަލައެއް ބަލައި ގޮތް ކަނޑައަޅާނީ [illegible] މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ 227 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. ނަމަވެސް އެކަމުގައި އަމަލުކުރަމުން

އެއް ގޮތަކީ އެ ގަވާއިދުގެ 228 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އުސޫލަކުން އެ މާއްދާއަށް ބެލުމުން ސާފުވެއެވެ. [illegible] ނިޒާމުގެ މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބަލާފައި ނުވާކަން ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުގެ ބަޔާނާއި [illegible] ނިޒާމުގެ ބަހުން ސާފުވޭ. އަދި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން އެ މައްސަލަ ބަލާފައިވަނީ ހައިކޯޓުގައި އެމައްސަލަ [illegible] ވަސީލަތްތައް [illegible] އަދި ގޮތަކަށް ހައިކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] ނެތެވެ. އެހެންކަމުން މި މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގަވާއިދު 2011 އާ ހިލާފަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ. [illegible] އެ ނިންމުން ބާޠިލުކުރަންޖެހޭކަމުގައި ދެކެމެވެ.

ވަކީލު އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނެތޯ؟

14. މި މައްސަލައިގައި ވަކީލުންގެ [illegible] [illegible] ނިޒާމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅައި ވަކީލު [illegible]، ވަކީލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

15. ވަކީލުންނާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[11] 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާގޮތުން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ވަކީލުން ވަކާލާތުކުރައްވާކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަކީލު [illegible]. އަދި ވަކީލު [illegible] ނުވަތަ [illegible] އެކަށީގެންވާ [illegible] [illegible] އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި ވަކީލުން ވަކާލާތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ

---

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ކަސްޓަމްސް ކޮމިޝަން ވ. އިބްރާހީމް ޝަރީފް[12] މައްސަލައިގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް އެފަދައިން އަމަލުކުރުމުގައި އެ މުވައްޒަފަކާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން ދޭންޖެހޭ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ފުރުޞަތު މުވައްޒަފަކަށް ދިނުމަށް ޤަވާޢިދާއި ޤާނޫނުގެ ސަބަބުން ކަމާބެހޭ އުޞޫލުތަކާ އެ މުވައްޒަފަށް ދިނުމަކީ ކަނޑައެޅިފައިވާ ޙައްޤުތަކެއް ކަމަށް ވަޒީފާގެ ޤާނޫނުގެ[13] 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

16. ހަމައެއާއެކު މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ވަޒީފާއަށް ތަޢާރުފުކުރުމުން ހިނގާބިލަށް ބަލައިގަތުމަށް، ވަޒީފާއަށް ތަޢާރުފުކުރުން ބާރުއަޅާ ބަލައިގަތުމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ވ. ޢާއިޝަތު ޢަބްދުއްރަޙްމާން**[14] ގެ މައްސަލައިގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ވަޒީފާއަށް ތަޢާރުފުކުރުން ހިނގާބިލަށް ބަލައިގަތުމުގެ ދާއިރާގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ އިޖުރާއަތުތަކެއް ކަނޑައަޅައި، ވަޒީފާ ފެށުމުގައި މުވައްޒަފަށް ދެނެގަނެވޭ މިންވަރަށް ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާފައެވެ. އަދި ވަޒީފާއަށް ތަޢާރުފުކުރުން ބާރުއަޅާ ބަލައިގަތުމުގެ ދާއިރާގައި މުވައްޒަފަށް ހަމަ ހާލަތު ސަލާމަތީ ގޮތުގައި އެފަދަ މަސައްކަތް އަދާކުރަމުންދާ ގޮތުގައި، އެ ބަލައިގަތުމުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެ މައްސަލައިގެ ތެރެއިން އުޅެނިވިކަމާ ގުޅޭނެ އެ މުވައްޒަފަށް އިންޞާފު ލިބެނިވިކަމަށް ބަލައިގަތުމަށް، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ފިޔަވަޅު ވަޒީފާއަށް ތަޢާރުފުކުރުންތައް ކުރުމަކީ ވަޒީފާގެ ބާރުތައް އުނިއިތުރުކުރުން އަދާކުރުން ބަލައިގަތުމަށް ކަމާބެހޭ ކަމަށް ހިމެނޭ ބަލައިގަތުމަށް ހިނގައެވެ. އެގޮތުން ވަޒީފާއަށް އަސާސީ ތަޢާރުފުކުރުމުގެ ނުވަތަ ބަދަލުކުރުމަށް ކަނޑައެޅުމުގައި އެ މައްސަލައިގައި ހިނގާ މާއްދާ ބަލައިގަތުމަށް ކަނޑައަޅައި ޖަރީމާއަކަށް ނުވަތަ ކޯޓުން ވަޒީފާއިން ކަމަށް ފާހަގަކުރައްވާފައިވެއެވެ.

17. މި މައްސަލައިގައި މުޢައްމަރު ނިކުމެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ހިނގައިދިޔައެވެ. ނަމަވެސް އެކަމަށް އޭގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފު ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އެކަށީގެންވާ

---

[12] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/37 ޤަޟިއްޔާ

[13] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[14] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 ޤަޟިއްޔާ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 22 [illegible] 2020 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ނިންމަން ފެންނަގޮތް

18. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން [illegible] ހުރުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 87/VTR/2020 މައްސަލައިގެ ނިންމުން ބާތިލުކޮށް، މުޙައްމަދު ނިޒާމް އަލް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅައި [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މި މައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ރިމާންޑުކޮށް، މިގޮތުގެ މަތިން މި މައްސަލަ ނިންމަން ފެނެއެވެ.

[illegible]

19. މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރި މުވައްޒަފުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު ފާހަގަކުރާ އެންމެ އަސާސީ [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާ [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މި މައްސަލަ [illegible]

20. އެގޮތުން، މުވައްޒަފެއްގެ [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

21. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން ޝަކުވާ ނުވަތަ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ސާބިތުކުރުމުގެ ޒިންމާ

22. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން ޝަކުވާ ނުވަތަ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުން އޭނާ އުފުލަންޖެހޭނެ ޒިންމާއަކީ ކޯޓަށް ބަލާއިރު، އޭނާ ސާބިތުކޮށްދޭން [illegible] ކަމަކީ އޭނާއަކީ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ މީހެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުން ކަމުގައި [illegible]. ސަބަބަކީ، އޭނާ އަކީ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ މީހެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުން އެ މިންވަރުން އޭނާގެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ ޤާނޫނީ ގޮތުން އޭނާއަށް އަދާކުރެވުނީ ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. އަދި މިއީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ޓެސްޓް [illegible] އެކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކުން އެނގެއެވެ.[15]

23. ބުނެވިދިޔަ އުސޫލު މި މައްސަލައަށް ތަތުބީޤުކޮށް ބަލާއިރު، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަން މުވައްޒަފު ހުށަހަޅާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ހެއްކުން ސާބިތުވެއެވެ.[16] އެހެންކަމުން، މުވައްޒަފު ހުށަހަޅާ ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން އޭނާގެ މައްޗަށް އޮތް ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ އޭނާ އަދާކޮށްފައިވާކަމުގައި ޤާނޫނީ ހަމައިން ބަލަންޖެހޭ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެމެވެ.

ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ސާބިތުކުރުމުގެ ޒިންމާ

24. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން، އެ މުވައްޒަފަކު ހުށަހަޅާ ޝަކުވާއެއް ނުވަތަ މައްސަލައެއްގައި، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ސާބިތުކުރުމުގެ ޒިންމާއަކީ ކޯޓަށް ބަލާއިރު، އެ ޒިންމާއަކީ، މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[17] 27 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެއެވެ.

---

[15] **Employment Law, J.Lockton, Deborah, Fourth Edition,Palgrave Law Masters, p.264 and 268**

[16] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި [illegible] (2)DJA/2019/87 05 ޑިސެމްބަރު 2019

[17] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 2/2008

25. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"27. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން، އެމުވައްޒަފަކު ހުށަހަޅާ ޝަކުވާއެއް ނުވަތަ ދަޢުވާއެއްގައި، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީ ސަބަބަކީ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ [illegible]، އެހެނިހެން [illegible] ވަޒީފާ ދިން ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ. އެމުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ކަމުގައި ވަޒީފާ ދިން ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދެވިއްޖެނަމަ، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާހުރެ ކަމުގައި [illegible]."

[illegible]

26. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 އަދި 2014/SC-A/30 ގެ މައްސަލާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާގެ 15 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން [illegible] ނުވަތަ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ [illegible] (Substantive Fairness) [illegible] (Procedural Fairness) [illegible]."

[illegible]

27. އަދި ހަމަ [illegible] 16 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން [illegible] ވަޒީފާ [illegible]

ކަމުގައިވާ ބަޔާން ބަދަލު ގޮތުގެ މިންގަނޑުން ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ކުރިން ނިންމާފައިވާ ގަވާއިދުގައި

އަސަރުއަރާ، އެކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ އެންމެ މަތީ ޤާނޫނަކަށް ވުމުގެ ޙައިޘިއްޔަތުން ވެއެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

28. އެހެންކަމުން، ބުނެވިދާނެ ހަމައެކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރީޢަތުން އަދުލުއިންސާފު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

މުވައްޒަފުގެ އެކައުންޓުން މުވައްޒަފުކުރި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ވަޒީފާ ފައިސާ ސަރުކާރުން ދައްކަންޖެހުމުގެ ވާތީ ބެލުން

29. މުވައްޒަފުގެ އެކައުންޓުން މުވައްޒަފުކުރި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ސަރުކާރުން ދައްކަންޖެހޭ ވަޒީފާ ފައިސާ ބެހޭގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުމަށް ބަލާއިރު، ވަޒީފާ ދޫކުރުމުން ލިބެންވާ ފައިސާއަކީ:

29.1. ޖަލާލުއްދީން އަލީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 65-02/2019 (24 ނޮވެންބަރު 2019) ގެ ހުކުމުން ނިންމާފައިވާ ގޮތެވެ.

29.2. ޖަލާލުއްދީން އަލީ ޤާނޫނު ނަންބަރު ދަށުން ނިންމާފައިވާ ގޮތުގެ ބަޔާން ކުރިން އެނގޭނެއެވެ.

30. އެހެންކަމުން، އުފެދޭ ސުވާލަކީ ބުނެވިދާނެ މިންވަރަށް މި މައްސަލާގައި އަ ޕްރޮސިކިއުޓަރުން ސާބިތު އުފުލިފައިވާ ޕްރޮސިކިއުޝަނަކީ ހަމަ ކަމުގެ މުވައްޒަފުގެ ފައިސާ އެކައުންޓުން މުވައްޒަފުކުރި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ސަރުކާރުން ދައްކަންޖެހޭ މި ގޮތަށް ނިންމުމުގެ އުފުލިފައިވާ ސާބިތުވެއެވެ.

31. މި މައްސަލާގައި ހިމެނޭ ޕްރޮސިކިއުޝަން ކުރިއަށްގެންދިޔައީ މުވައްޒަފު އުފުލި ފައިސާ އެކައުންޓުން ކަމަށްވާތީ އެކަން ދެއްކުމަށް މަސައްކަތްކުރެވިފައެވެ. އެކަން އެ މިންވަރަށް މުވައްޒަފުގެ އިޙްތިރާމް ސާބިތުވެއެވެ.

32. އެހެންކަމުން، ދެން އުފެދޭ ސުވާލަކީ މި މައްސަލާގައި އަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ސާބިތު އުފުލިފައިވާ ޕްރޮސިކިއުޝަނަކީ ހަމަ ކަމުގެ މުވައްޒަފު ކުރި ޕްރޮސިކިއުޝަން ކަމަށްވާތީ އުފުލި ސާބިތުވެއެވެ.

33. މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ހޯދުމަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލާގައި އެ ޕޯސްޓްތަކާމެދު ސުވާލު އުފުލިފައިވާ ޕޯސްޓްތަކަކީ ހަމަ ހަޤީޤަތުގައިވެސް މުވައްޒަފުންގެ ޕޯސްޓްތަކެއްކަމަށް މުވައްޒަފު އިންތިޚާބުކޮށްފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

34. މަދަނީ ދަޢުވާތަކާއި ޖިނާއީ ދަޢުވާތަކުގައިވެސް ސާބިތުކުރުމުގެ ބަރު އުފުލަންޖެހެނީ އެ ތުހުމަތެއް ކުރާ ފަރާތުންނެވެ. މި މައްސަލާގައި [illegible] [illegible] [illegible] ތުހުމަތުކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ.

35. މި މައްސަލާގައި ވަޒީފާ [illegible] މުވައްޒަފުގެ [illegible] ކުރި މުވައްޒަފުގެ ޕޯސްޓް [illegible] މުވައްޒަފުގެ [illegible] [illegible] ޕޯސްޓް [illegible] ޕޯސްޓްތަކުގައި [illegible] [illegible] ކަން މުވައްޒަފުކަމުގެ އެނގެއެވެ. އަދި މުވައްޒަފު އެ ޕޯސްޓްތަކުގައި [illegible] [illegible] އެ މުވައްޒަފުން [illegible] އެނގެއެވެ. އެ މުވައްޒަފުން [illegible] [illegible] މުވައްޒަފުގެ ޚިދުމަތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ. އެ [illegible] [illegible] ޕޯސްޓް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ.

36. ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމުގެ ބަރު ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ ހާލަތުން ސާބިތުކުރުމުގެ ބަރު ފުއްދުމަށްޓަކައި:

36.1. ސާބިތުކުރުމުގެ ބަރު/ ޒިންމާ އޮތް ހާލަތުން

36.2. ކޮން ތުހުމަތެއް ސާބިތުކުރަންޖެހޭނީ

36.3. އެ ދަޢުވާއެއް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންގަނޑެކެވެ.

37. މުވައްޒަފު [illegible] [illegible] ހާލަތުން [illegible] ޕޯސްޓްތަކާ [illegible] އެ މުވައްޒަފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުވައްޒަފު [illegible] [illegible] ހާލަތުން އެ [illegible] ޕޯސްޓްތަކަކީ ހަމަ ހަޤީޤަތުގައިވެސް މުވައްޒަފުންގެ ޕޯސްޓްތަކެއްކަން ސާބިތުކުރުމުގެ މުވައްޒަފު އެ ޕޯސްޓްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޕޯސްޓްގެ މުވައްޒަފު

ކުރިކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ އުފުލުމުގެ އުޞޫލުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްކަމުގައި ބަލައިގެންނެވެ.

38. ބެލެވުން މިހާ މައްސަލާގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެ ބުނާ ފޭސްބުކް ޕޭޖަށް ކުރިކަމަށް ބުނާ ގޮތަށް ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުން އެނގެއެވެ.

39. މި މައްސަލާގައި ލިޔުމާއި ފޭސްބުކް ޕޭޖުގެ ތަފާސްހިސާބު ކަމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ފޭސްބުކް ޕޭޖް ސާފުކޮށް އެ ލިޔުމާއި ފޭސްބުކް ސާބިތުކުރުމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެއްވެސް ހެކި ހުށަހަޅާފައިނުވާކަން އެނގެއެވެ. އަދި ލިޔުމާއިގުޅޭ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޝަރީޢަތުގެ ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ފުރިހަމަ ހެކި ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ.

40. މި މައްސަލާގައި ހިމެނޭ ލިޔުމާއި ފޭސްބުކް ޕޭޖަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ފޭސްބުކް ޕޭޖްގެ ސްކްރީންޝޮޓްތައް އެނގެއެވެ. އަދި އެ ޕޭޖުގައިވާ ލިޔުމާއި ބަޔާނާއި ފޭސްބުކް އެކައުންޓަކުން މިޔާދުގައި ލިޔެފައިވާ ކަމަށް ބުނާ ބަޔާންތަކަށް އެއްވެސް ޤަރީނާއެއް ނެތެވެ. ފޭސްބުކް ހަދާ ޕޭޖް ބަލައިގެން ފޭސްބުކަކީ އެއްވެސް ފަރާތެއް ލިއުނު ކަމުގެ ހެކި ސާބިތުނުވާނެ ބުނެވޭނެ ކަމަކަށް ނުވާއިރު، އެ ފޭސްބުކް ޕޭޖުގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް އެ ލިޔުމަކީ ސާބިތުކުރާނެ ހެކިކަމުގައި ބަލައިގަނެވޭނެ ހެކިތަކެއް ނުވާތީ ކަމެވެ.

41. މި މައްސަލާގައި ލިޔުމާއި ފޭސްބުކް ޕޭޖަށް ބަލައިގަނެވޭނެ ލިޔުމާއި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ ހެކިކަމުގައި ނުވާތީ ލިޔުމާއި ފޭސްބުކް ސާބިތުކުރުމަށް ފުދޭނެ ހެކިތަކެއް ނުވެއެވެ.

42. އެހެންކަމުން، ލިޔުމާއި ފޭސްބުކް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެ ޕޭޖް ޕޭޖުގެ ލިޔުމާއި ފޭސްބުކް ޕޭޖުގެ ސާބިތުކުރުމަށް ޝަރީޢަތުގައި ކަމަށް ބަލައިގަނެވޭނެ ހެކިތަކެއް ނުވާތީ، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ ދަޢުވާ ސާބިތުނުވާކަމަށް ޝަރީޢަތުގެ ފަރާތުން ނިންމާ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފު މަޙްކަމާ ލިޔުމާއި ފޭސްބުކް ޕޭޖަށް މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކާ ހެދި ބަދަލު ނުކުރަމެވެ.

43. މި ޙުކުމުގެ 29 ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން މި ނުކުތާގެ ނިޔަލަށް އަހުރެން މި ފާހަގަކުރި ކަންކަމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 އަދި 2014/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާގެ 16 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނެފައިވާ އުސޫލު މި މައްސަލައަށް ތަޠުބީޤުކޮށް ބެލުމުން އަހުރެންނަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމެވެ.

ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި މުވައްޒަފު ވަކިކުރުން

44. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަޒީފާ ފަރާތުން މުވައްޒަފު ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި ވަކިކުރާ ހާލަތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 އަދި 2014/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާގެ 16 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނެފައިވާ އުސޫލު މި މައްސަލައަށް ތަޠުބީޤުކުރަންޖެހޭނެ ކަމަށް އަހުރެން ނުދެކެމެވެ. އެގޮތުން އަހުރެން ނުދެކޭ ސަބަބުތައް އަހުރެން ބަޔާންކޮށްދެވޭގޮތަށް މަސައްކަތް ކުރާނަމެވެ.

45. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"(ހ) ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި، ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތެއް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ، އޭނާގެ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤު އެކަށީގެން ނުވާވަރަށް، އޭނާ ވަޒީފާގައި [illegible] ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތަށް ނުފެންނަ ހާލަތްތަކުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބުނެފައިވާގޮތުގެމަތިން ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތެއްގެ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤު އެކަށީގެން ނުވާކަމަށް ބެލޭނީ އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައެވެ.

(1) ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަހައްޓައިފިނަމަ ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ތަނަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބިދާނެކަމަށް ފެނުން؛

(2) ޚިޔާނާތް ވެރިވުން.

(ނ) "ނޯޓިސް [illegible]" [illegible]

[illegible]

[illegible] ނޯޓިސް [illegible]."

[illegible].

46. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible].

47. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible].

ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުން

48. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"27. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ގޮތުން، އެމުވައްޒަފަކު ހުށަހަޅާ ޝަކުވާއެއް ނުވަތަ ދައުވާއެއްގައި، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތު ފިޔަވައި، އެހެނިހެން ހާލަތްތަކުގައި ވަޒީފާ ދޭފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ. އެމުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ކަމުގައި ވަޒީފާ ދޭފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދީފިނަމަ، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާހުރެ ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

49. ބުނެދިޔަ މާއްދާއަށް ބެލުމުން [illegible] ވަޒީފާ [illegible] [illegible] މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން ސާބިތުކޮށް[illegible]. އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި މުވައްޒަފު [illegible] ތުހުމަތުކުރެވުނު ކަންކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ވަޒީފާ [illegible] [illegible] އެ މުވައްޒަފަކު ވަކިކުރި ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަމެވެ.

އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން ނުވަތަ ޤާނޫނީކަން ކަނޑައެޅުން

50. މުވައްޒަފުގެ މަސައްކަތުގެ [illegible] އެކަށީގެން ނުވާ [illegible] ވަޒީފާ [illegible] މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން އެކަށީގެންވާތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ވަޒީފާ ދޭ ޓްރިބިއުނަލްތަކުން ބާޗެލް ޓެސްޓް [illegible] [illegible] ކަމުގައިވާ British Home Stores Ltd V Burchell[18] ގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

---

[18] [1978] IRLR 379

51. މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤާ ގުޅޭ ގޮތުން ބަލާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ސުވާލެއްގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ. އެގޮތުން:

ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ: ވަޒީފާ ދޭފަރާތުން [illegible] އެ މުވައްޒަފަކީ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤާ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ސުވާލެވެ.

ދެވަނަ ސުވާލަކީ: އެ މުވައްޒަފަކީ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤާ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން [illegible] [illegible] ސުވާލެވެ.

ތިންވަނަ ސުވާލަކީ: މުވައްޒަފުގެ [illegible] އެންމެ ފަހުގެ ނިންމުމުން ކުރިން ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން
އެކަށީގެންވާ [illegible] [illegible] [illegible] ސުވާލެވެ.

52. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުވައްޒަފުގެ މައްޗަށް
ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުވައްޒަފު [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible]، [illegible] [illegible] ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން މުވައްޒަފު [illegible] [illegible]،
[illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

53. ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

53.1 އެއްވެސް ޢަމަލެއް ނުހިންގުން ނުވަތަ ޢަމަލެއް [illegible] [illegible] ޢަމަލެއް
ނުހިންގުން

53.2 މުވައްޒަފުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

53.3 މުވައްޒަފުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

53.4. އަޚްލާޤީ [illegible] މައްސަލައަކީ [illegible] [illegible] ސުލޫކީ މައްސަލައެއްކަމަށް ބަލައި މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން [illegible] އެނގެއެވެ.

54. މުވައްޒަފު ވަކިކުރި ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުވައްޒަފު [illegible] ވަކިކުރި ސަބަބަކީ [illegible] [illegible] މުވައްޒަފު [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން އެކަށީގެންވާ [illegible].

55. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[19]ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި އަޚްލާޤީ މިންގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުވައްޒަފަކު [illegible].

56. މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައި [illegible].

---

[19] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ނެތުމަކަށް ބުނާ ބުނުން

57. މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށް [illegible] ނުވަތަ ނޫންތޯ ބެލުމަށް، މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނުގައި ބުނާ ސަބަބެއް އޮތުމުންކަން ދައްކަވައިދިނުމަކީ ވަޒީފާދޭފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްކަން އެނގެއެވެ. މި މައްސަލާގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ނެތުމަކަށް ބުނެ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު، މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ނެތި މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައި [illegible] [illegible] [illegible] ނެތެވެ. ސަބަބަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން [illegible] [illegible] މި ކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ.

އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ނެތުމަކަށް ބުނާ ބުނުން

58. އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ނެތުމަކަށް ބުނެ މުވައްޒަފުގެ ފަރާތުން ކުރާ މައިގަނޑު ޝަކުވާއަކީ ސިވިލްސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ 206 ވަނަ މާއްދާއާއި 228 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތު [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭގޮތަށް ބުނެ ބުނުމެވެ. ބުނެވިދިޔަ މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެންމެ ހަރުކަށި [illegible] [illegible] [illegible] ފިޔަވަޅު އަޅާނީ އެ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible]. ނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] މުވައްޒަފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

59. މި މައްސަލާގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތުން ބަލާއިރު، މި މައްސަލައަކީ އޭގެ [illegible] އާންމު [illegible] މައްސަލަތަކާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ތަޙުޤީޤުކޮށް ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްކަން އެނގެއެވެ. އަދި މުވައްޒަފާމެދު ތުހުމަތު ކުރެވުނު މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހިންގުނު ތަޙުޤީޤުގައި ޖަވާބުދާރީވުމަށް ހުށަހަޅަން ފުރުޞަތު ދީފައި، [illegible] ވާހަކަ [illegible] [illegible] ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވާކަން އެނގެއެވެ. އަނެއްކާވެސް، މި މައްސަލާގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން [illegible] ބުނާ ބުނުމުގައި [illegible] އެންމެ ފުރަތަމަ [illegible] އެ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކޮށް ނުކުރި [illegible] ސަބަބުން މުވައްޒަފުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

60. މުވައްޒަފާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި އިންސާފުވެރިކަމާއެކު އިޖުރާއީ [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ބެލުމުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފިޔަވަޅު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

61. މުވައްޒަފު ހުށަހެޅި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ނިންމަން ފެންނަގޮތް

62. ބުނެވިދިޔަ ސަބަބުތައް [illegible] ހުރުމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމަން ފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމްގެ ރައުޔު؛

63. މިމައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތާއި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ނުކުތާތަކާއި ދިފާޢުން ދެއްކި ވާހަކަތަކާއި ގުޅިގެން [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް [illegible] ހުރިކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

ނެޗުރަލް ޖަސްޓިސް އާއި ޕްރޮސީޖަރަލް ފެއަރނަސް

64. މިމައްސަލައިގެ ފުރަތަމަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ އަކީ، ޤަވާއިދު ނަންބަރު 2011/R-18 (ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާއިދު 2011) ގެ 206 ވަނަ މާއްދާ އާއި 228 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

65. [illegible] [illegible] މައިގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] މުވައްޒަފުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ. އަދި، މިކަމުގެ ސަބަބުން އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން [illegible] [illegible] [illegible] ޤާއިމުކުރަންވާނެކަމަށެވެ.

66. ދަޢުވާގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، (ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާއިދު 2011) ގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން [illegible] އިދާރީ މުވައްޒަފުން ވަކިކުރުމުގެ އުސޫލުތަކުގައި [illegible] ނެޗުރަލް ޖަސްޓިސް އާއި ޕްރޮސީޖަރަލް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ.

67. ޤަވާއިދު ނަންބަރު 2011/R-18 (ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާއިދު 2011) [illegible] މާއްދާތައް ތިރީގައި ނަގަލް ކޮށްލާފައިވާނެއެވެ.

65. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް ދައުވާ ކުރުމާއި، ދައުވާ ކުރުމާ ގުޅޭ ކަންކަން ހިންގުމާއި، ދައުވާ އުފުލުމާއި ދައުވާ ބާޠިލުކުރުމާއި، ދައުވާ ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ބާރު ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ދޭނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުންނެވެ.

206. މިގޮތުގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާ ދައުވާގައި ޝަރީޢަތްކުރި ކޯޓުގެ ތަރުތީބުން، ޝަރީޢަތުގެ ގޮތުން އެއްވެސް ކަމެއް ހިނގާފައިވާ އިސްތިއުނާފު ކޯޓަކުން ޝަރީޢަތް ބަލައި ހުކުމް ކުރުމުގެ މަތިންނެވެ.

(ހ) އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ބަލައިގަތުމަށް ޝަރީޢަތް ދާއިރާއިން ހައިކޯޓަށް ކުރާ ޝަރީޢަތުގެ ވަކި ސަބަބަކާ ނުލައި ހައިކޯޓުން އިސްތިއުނާފު ބަލައިގަނެ ޝަރީޢަތް ހުށަހަޅާފައިވާ މަރުޙަލާއިން ވެސް ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގައި ވަކި ކުރެވޭނެއެވެ.

228. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 227 ވަނަ މާއްދާ ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ސަރުކާރުގެ ހައިކޯޓަށް މިގޮތުގައި ކުރެވޭ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމެއްގެ ޙައްޤުގައި ސަރުކާރުގެ މައްސަލައެއް ހުށަހަޅާ ނިސްބަތުން، ހައިކޯޓަށް ދައުލަތުން ހުށަހެޅޭނީ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމާ ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާފައިވާނަމައެވެ.

ޝަރީޢަތް އޭނާ ކުރަންވާނީ ފާހަގަކޮށެވެ.

68. ޖިނާއީ ދާއިރާގެ މުއައްސަސާގެ ގޮތުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން، ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދާ ފަރާތުގެ ގޮތުގައި ޤާނޫނުއަސާސީއާ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ދައުވާ ކުރަމުންނެވެ.[20] އަދި ދައުލަތުން ކުރާ އިސްތިއުނާފުގެ ޙައްޤު ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ދީފައިވެއެވެ.[21] މިގޮތުން ދައުލަތުން ކުރާ އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅޭނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުންނެވެ. އަދި މިބާބުގެ ދަށުން 206 ވަނަ

---

[20] 65 ވަނަ މާއްދާ (ހ)

[21] 65 ވަނަ މާއްދާ (ށ)

މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތު ޢަމަލް ޤިޔާސް ހިނގުމުގައި ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ސާބިތުކުރުމުގެ ވަރިޔާ ޙުކުމެއްގެ ކަންތައްތަކާއި ބެހޭގޮތުން ސާބިތުކަމުން ފާހަގަކުރެވިފައިވާނެކަމެވެ. އަދި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތު އަޙްކާމުގެ ނުވަތަ ޢަދާލަތުގެ ހުކުމެއްގެ ކަންތައްތަކާ ބެހޭ ސާބިތުކުރުންކަމެވެ. މިގޮތުން ޝަރީޢަތު އުޞޫލު ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކުރަނީ، އެގާނޫނުގެ 213 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. މިގޮތުން، ޙުކުމެއްގެ ވައްތަރު ތަޙުޤީޤު ނުކުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ އަމާޒު އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކުން ނުބައިކުރުމުގެ ސަބަބުން ވައްތަރުގައި އިތުރަށް ބައިވެރިވުމަށް، ނިޔާގެ ނުވަތަ އިދާރާގެ މަސައްކަތުގައި މަޝްވަރާކޮށް އެކަށީގެންވާ ކަމުގެ ޒާތުން ކަމަށް ނިޔާ ނުވަތަ އިދާރާއާއި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން ފޯރުކޮށްދީފައިވާ ނިޔާގެ ހިދުމަތާ ނުވަތަ ވައްތަރުގައި ވަކިކުރުމުން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީއެވެ. މިއާންމުގައި މާއްދާ އެކި އެކިގައި އެއްފަދައެއް ނުވާކަމީ، ސަރުކާރު ފަރާތުގެ ޙުކުމެއްގެ ވައްތަރު ވަކިކުރުމުގައި، ވަކި ދާއިރާއަކާ ވައްތަރުން ގާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަކިކުރުމުގައި، އެޙުކުމެއްގެ ވައްތަރުގައި ކުރާ ނިޔާގެ ނުވަތަ އިދާރާގެ ބަދަލު އުފުލުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުގެ ދަށުގައި ވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައި އޮތެވެ.

69. ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ފާހަގަކޮށްފައިވާނީ، މިމައްސަލައިގައި އެޑިޕާޓްމަންޓަށް މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް އަންގާފައިވާނީ، ޤާނޫނީގޮތުގެ މަޖިލީހުގެ ޖުޑީޝަލް ކޮމިޝަން ކަމަށާއި، ޤާނޫނީގޮތުގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިޙާލަތު ޖުޑީޝަލް ކޮމިޝަނަށް ހިއްސާކުރަންޖެހޭނެ، މިނިވަންކަމާއި މައްސަލަ ތަޙްޤީޤު ކުރުމުގެ ބާރު އެޑިޕާޓްމަންޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

70. ސުވާލަކީ، ޙުކުމެއްގެ އަމާޒުގައި ވަކި ވަރަކުން، ޙުކުމެއް ވައްތަރު އަދާކުރާ ނިޔާގެ ނުވަތަ އިދާރާގެ ސަބަބު އެއް ނޫން، އެހެން އިދާރާއަކުން އަދާކުރާ އެއްވެސް ދަރަޖައެއް ސަރުކާރު ފަރާތުގެ ޙުކުމެއްގެ މައްސަލަ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް އަދި އެޙާލު ނިޔާގެ ނުވަތަ އިދާރާގެ ބަދަލު ނޫޅޭ ޙުކުމެއްގެ ވައްތަރުން ވަކިކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވޭތޯއެވެ؟

71. ޑިފެންޑަންޓް އާދަމް ޒާހިދު ސަލީމް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރަކަށް ވަޞިއްޔަތުއަދާކުރުމުގެ އަދާކުރަމުންދާ މިންވަރު ބަލައި ދިރާސާކޮށް އަވަސްޖެހޭ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ތަރިކަތަކުގެ މަޖިލީހުގެ ޒިންމާދާރު ކޮމިޓީގެ ވަޞިއްޔަތުއަދާކުރުމުގެ ބެލުމަށްފަހު ހިފުން ކަމެއް ކަން މިހާރު އަދާކުރަމުންދާނެކަމާ ތަރިކަތަކުގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު[22] 121 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެއެވެ. އެމާއްދާގެ ދަށުން ޒިޔާރަތްތަކުގެ މުދަލުގައި ހިއްސާ ގެނގުން ސަބަބަށް އެއް ކުރަނަގައި ބަލަން އަންގައިދިނުމަ އަދާކުރަމުންދާނެ އިޖުރާއަތެއް ސަބަބުގެ ހާއިރާގެ ޒިޔާރަތްތަކުގެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

72. 68 ވަނަ ނަކުލާތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން ޒިޔާރަތްތަކާއި ގުޅޭ ހިއްސާގެ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރު ބެލެހެއްޓުމުގެ ކަންތައް ގޮތެއް ބަޔާނެއް މިފަދައިން ޒިޔާރަތްތަކުގެ އެދުމަށް ކަނޑައަޅާ ތަންފީޒުކުރުމުގެ ބާރު އެޅޭގޮތެއްގައިވެސް އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތަށް، އެޒިޔާރަތުގެ ވަކިފަރާތަކާ ކުރު ހުކުމަކަށް ނުވަތަ އިދާރާއަކަށް އެކަން އަންގައި، އެފަދައިގެ ބަޔާން ހުށަހެޅުން. އެހެންނަމަވެސް، މަސްލަހަތުގެ ވަކިއެއްގޮތަކީ ހާމަކަން ބަލައި (މިސާލަކަށް: ހުކުމް ނުވަތަ އިދާރާއިން އެއްބާރުލުން ނުލިބުން ނުވަތަ ހުކުމް ނުވަތަ އިދާރާއަށް ބަޔާންވާތީ ހިއްސާކުރުވުމުގެ ބަޔަކުގެ ބަޔާން ހުށަހަޅާ އެކަމާ ގުޅޭ ހަމަ ސަބަބެއް އޮތުން) ހަމަ ހާމަވެއްޖެނަމަ ހުކުމް ނުވަތަ އިދާރާގެ ބަޔާން ނުލި ބަޔާންގެ ހިންގައި ފިޔަވަޅު އަޅުވަން ޑިފެންޑަންޓް އާދަމް ޒާހިދު އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރަކަށް ހަމަޖެހުން އޮތް ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

73. މިއުސޫލުތަކާއި މިމައްސަލައަށް ބަލައިލާކުރުމުން ބަޔާނެއް، މިމައްސަލާގައި ބަޔާންވާކުރުމުގައި ބެހެއްޓުމަށް ނިޔާމު ވަކިވާ އަދި ކުރި ގޮތުގެ ބަޔާން ހުކުމް ނުލި ބަޔާން ހިންގައި، ޒިޔާރަތަށް ވަކިވާއިން ވަކިކަންކުރުމައި، އެންމެ ރަނގަޅަށް ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ. ވަކިން ފާހަގަކޮށް، މިމައްސަލަ ބަޔާން ކަނޑައެޅުމުގެ ގަވާއިދު ނިޔާމު ވަކިވާ އަދި ކުރި ހުކުމް މަސްލަހަތުކުރުމަށް އެއް ހަމަހަމަ އެކަށީގެންވާ

---

[22] 19 ވަނަ ތަރިކަތަކުގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު (ގަވާއިދު ނަންބަރު 4 އިސްލާމީ ހުކުމްތަކުގައި)

ގޮތުގައި [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، އިޖްތިމާޢީ ގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

74. [illegible] ފާހަގަކުރަމުން [illegible] [illegible] [illegible] އެއް ކަމަކީ، [illegible] ވަލީވެރިޔާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ވަލީވެރިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[23] [illegible] [illegible] [illegible] ވަލީވެރިން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[24] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

ވަލީވެރިކަމުގެ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަލީވެރިން ވަކިކުރުން

75. [illegible] ދެވަނަ ނުކުތާގައި [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރާ ކަމަކީ، [illegible] ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަލީވެރިން ވަކިކުރުމުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ.

---

[23] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/44 ([illegible]) ޤަޟިއްޔާ

[24] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/134 ([illegible]) ޤަޟިއްޔާ، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/08 ([illegible]) ޤަޟިއްޔާ، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/68 ([illegible]) ޤަޟިއްޔާ

ބަހުސް ރިޢާޔަތްކުރުން

76. އިސްތިއުނާފު ބިނާކުރި ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 84 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ހުކުމް ޤާޟީއާ ރިޢާޔަތް ނުކުތާ ކަމަށްވެ. މި ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ބަޔާން އެބައި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ވާހަކަ ދައްކަވާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ގިނަ ވާހަކަތަކަކުން އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއާ ގުޅުވައި އުޒުރާ ބަހުސް ސާފުކޮށް ނުދެއެވެ. ހަކިން ދުސްތޫރީ ޚަރަދުކުރުން ރިޢާޔަތްކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ފަސޭހަ މައްސަލައިގައި ފާހަގަކުރެވޭ ހުކުމުގައި ކަންތައްތަކާ ބެހޭގޮތުން ބަލާކަށް ނުޖެހެއެވެ.

އިތުރު ނުކުތާ

77. ނޯޓިސް ނުދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައްސޫލު އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމާ ކަމުގައި ބެލެވެނީ، ފުރުޞަތުދީ ޤަވާޢިދު ސުލޫކު އަމަލެއް ކޮށްފައިވާނަމަ ނުވަތަ މިންވަރެއް ވެފައިވާނަމައެވެ.[25] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[26] ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ބުނުމަށް ޤަރީނާ ސުލޫކު މައްސަލައަކީ، ކޮށްފައިވާ ބަޔާންކުރެވޭ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަސްގަނޑު ރ. ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން[27] މައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އެގޮތަށް ނުވަތަ ދަތުރުގައި އެއް ވަޒީފާގެ ގޮތުން އެއްކަން ކުރާ ބިނާކުރާ ސިޓީއެއް މައްސަލައަކާ ވެސް ޖެހޭނެއެވެ. މިގޮތުން އެންމެނާ ބާރެއް އަމަލުތަކަކީ، ނޯޓިސް ދިނުމުގެ ނުދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ ހައްދުފަހަނައަޅާ ފުރުޞަތު ދޭ ޤަރީނާ ސުލޫކީ އަމަލެއް ކަމެވެ.

77.1 ދަތުރުގެ ދަތުރުގައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ޖަދުވަލު ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިފަދަ ކަމެއް ވާނަމަ؛ ނުވަތަ

---

[25] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 (އިސްމާޢީލް ޙަސަން ވ. ދަ މޯލްޑިވްސް މޮނިޓަރީ އޮތޯރިޓީ ކޭސް ދިޔަގޮތް)،
ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 (މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. ޢުމަރު އަބްދުލްޢަޒީޒް)

[26] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[27] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/22

77.2. އެކަމަކީ ވަކީލުން ހައްޤާއި މުވައްކިލުއާއި ދެމެދުގައި އޮންނަ ވަކީލުގެ ގުޅުމުގައި ހިމެނޭ އެންމެ މައިގަނޑު ސިއްރުކަމާ ދުސްތޫރުގެ ދުސްތޫރުގައި ކަށަވަރުކޮށްދޭ ހިމާޔަތް އަދި އަމާނާތްތެރިކަން ގެއްލުވާލަން ކަމަކަށްވާނަމަ؛ ނުވަތަ

77.3. އެކަމަކީ އެމުވައްކިލަކާ ވަކީލުން ހައްޤުތައް އަދާކުރަންޖެހޭ ވަކީލުގެ އިލްތިޒާމްތަކާ އަސާސީ ޤަވާޢިދުން ނުވަތަ ސިޔާސަތެއްގައި ހިލާފުކޮށްފައިވާކަމަކަށްވާނަމަ؛

78. އަދި މުވައްކިލު ވަކީލާ އަދުރުކުރާ ތަރުތީބު ކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ތަފާތު، އެމުވައްކިލުގެ މަޢުލޫމާތު މަސްލަޙަތުއާއި އަދި މުވައްކިލުގެ ބަޔާނުގައި ހުށަހެޅޭ އަމާނާތްތެރިކަމުގެ ޒިންމާ ގެންގުޅެން ޙައްޤު ސާބިތު އަދަބުގެ ސިޔާސަތަކަށް ތަފާތުކޮށްގެން މިއަދަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމެއްކަމަށްވާތީ އެމެރިކާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވެއެވެ.[28] މިމައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ދެވަނަ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅުއްވި ވަކީލު ފާހަގަކޮށްފައިވާ ހަދައިން މިމައްސަލައިގައި ބައިވެރިވެ ސާފުކޮށްދީފައިވަނީ، މުއާމަލާތު ނިޒާމުގެ އެކަމާގުޅޭ ކަމެއް ސާބިތުވާ ދިރާސާ އެކަމާގުޅޭ ބަޔާނެއް ކަނޑައަޅާ އިޙުތިރާމް ހިފަހައްޓާ ތަފާތު/ މަޢުލޫމާތު ޤަބޫލުކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި ވަކީލުން ހިފެހެއްޓި ހަމައެކަނި ބައެއް ކަންކަމުގައި ވަކީލާ ޙަވާލުކުރާ މަޢުލޫމާތު ނަމަވެސް ޢަމަލުކުރެވޭނެ. މިމައްސަލައިގެ ހާލަތު ނުވަތަ ކޮށްދިނުމަށް ހުށަހެޅި ވަކީލުން ވަކިކުރެވިފައިވާ ހަމަ ފާހަގަކުރެވޭ ބައެއް ސާބިތު މިމައްސަލައިގެ ކަމުގައި ނުބެލެވެ. އެހެންކަމުން މުވައްކިލު ނިސްބަތް ވާއިރުވާ ހަރަކާތް އެކަމުގެ ވަކީލުން ވަކިކުރުމަށް ޚާއްޞަ އިސްތިސްނާ ޙާލަތެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެ ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

79. ވަކީލުންނަށް ޚާއްޞަ މުއާމަލާތުގައި މުވައްކިލު ނިސްބަތް ހަރަކާތް ތިބޭގޮތަށް އިރުޝާދު މައިގަނޑު ހަރަކާތްކުރުމަށް، ވަކީލާ އިޖުރާއާތަކާ ކުރިމަތިލާ ޙައްޤު މުއްދަތުގައި ދުވަހުގެތެރޭ ތިބޭގޮތަށް މުސްތަޤިއްލު އިންޞާފުވެރި ތިބޭގޮތުގެ.

---

[28] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/22 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުމުގެ 20 ވަނަ ޕެރެގްރާފް

80. ވަޒީފާ އަނބުރާ ދިނުމުގައި ބިނާކުރާ އުޞޫލު ބެލުމުގައި ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތާއި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތުން ބުނާ ބުނުމުގެ ޙަޤީޤަތް ވަރުގަދަކަމާއި ބޭނުންވާ ހަމަތަކުގެ މަތިން ވަކިކުރުން، އެއީ ހަރުދަނާ ސަބަބަކަށްޓަކައި މައްޗަށް ބިނާ ކޮށްގެން ބުނާ ބުނުމުން ކަން ނުވަތަ ނުން ކަން މައްސަލައެއްގައި ހިފުން އަދި އެ މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުން ބަލާ ބިނާކުރާ ބަލާކަމުގެ އަސާސީ ޙަޤީޤަތުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ފެންނަ ކަމަށް ބަލައިގެން ކަންތައް ކުރަން ޖެހޭ ޢަމަލެއް ކަމަށް ސަމާލުކަން ދެއްވުން ވަނީ 2019/SC-A/35[29] ގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޙުކުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އެގޮތުން ބަލާއިރު ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި ނަ ފަރާތުގެ ދެފަރާތުގައި އެންމެ ފުރިހަމަ އިޖުރާއަތު ގެއްލުނު ފަރާތުގެ ބިނާކުރެވޭ ބަލާ ހެކި ވަޒީފާ ފަރާތުން ދިނުމަށް ސާބިތު ކުރެވޭ ހެކި ސާބިތުކުރުމުގެ[30] (Evidence of Genuine Belief and Rationality)، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މުވައްޒަފު ކަމުގައި ބެލުން ވަޒީފާދިނުން ފަރާތުގެ ޢަމަލުތަކަށް ބަލައިގެން އެއްބަސްވުން އަދަބުގެ ނިސްބަތުން ބެލުން (Employee’s Contributory Conduct)[31] އަދި ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެ ފަރާތެއްގެ ހިމާޔަތް ދިނުން ވަޒީފާއެއް ދޫކުރާ ގޮތް ބަލަންޖެހޭ Re-instatement and Re-engagement)[32]، ފަދަ ކަންތަކުގައެވެ.

81. މިގޮތުން ބަލާއިރު، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މުވައްޒަފު ކަމުގައި ބެލުން ވަޒީފާ ދިނުން ފަރާތުގެ ޢަމަލުތަކަށް ބަލައިގެން އެއްބަސްވުން އަދަބުގެ ނިސްބަތުން މިމައްސަލައިގައި ބަލާއިރު، މުވައްޒަފު ނިޒާމުގެ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ބަލަންޖެހޭ ސަބަބެއް ނެތި އެ ފަރާތް ވަކިކުރުން ފާހަގަކުރެވޭ/ ފަރާތުގެ ބިނާކުރު ގޮތުގައި ވަކިކުރުމުގެ ނިޔަތް ޢަމަލު ކޮށްފައިވާ

---

[29] 2019/SC-A/35

[30] ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތުގެ ޢަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން ސާބިތުވަނީ ހެކިން ތަޙުޤީޤް ކުރެވުނު ބޭނުން ކަމާއި ގުޅޭ މަޢުލޫމާތެއް ޙަޤީޤަތުގައި ކަމަށް ދެކެވިފައިވާނަމަ، އެގޮތަށް ކަމެއް ތަޙުޤީޤުކުރެވުނު ފަދަ ބަޔާންތައް ބަލަންޖެހެއެވެ. އެގޮތުން ވަޒީފާ ދިން ފަރާތުން ޙަޤީޤަތުގައި ކަމަށް ސާބިތުކުރެވޭ ކަމަކީ ސަބަބަކަށް ކަމަށް ވެސް ޤަބޫލުކުރެވޭ ބަޔާނަކަށް ބަލަންޖެހެއެވެ.

[31] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ކަމުގައި މުވައްޒަފު ކަމަށް ބަލާ ޢަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން ވަކިކުރެވުމުގައި ކަމުގެ ޙިއްސާ ހުރިކަމަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުމުގެ ނިސްބަތުން ބެލުމެވެ. ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން ބަލައިގެން ދޭ ބަދަލުގައި ވެސް ބާރުއެޅުން ކުރެވޭނެ ކަމެއް ކަމުގައިވާ ބަލައިގެން ބަދަލު ކަނޑައަޅަން ކަމެވެ.

[32] ކުރިން ހުރި ވަޒީފާ އަދާކުރި ވަޒީފާއަށް އިޢާދަކުރުމުގައި، އެ ވަޒީފާއާ ގުޅޭ ހުރިހާ ޙައްޤުތަކާއި އެކު ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ ގެނައުމުގެ ޙައްޤު ހުރި ފަރާތެއް ކަމުގައި ވަކިކުރި ފަރާތް ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ ލިބިދޭނެއެވެ، އަދި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން އިޢާދަކުރުމުގައި، އެހެންނަމަވެސް ވަޒީފާއަށް ވަކިކުރި ފަރާތް ދެން ކުރިން ހުރި ގޮތަށް ލިބިދޭނެ ކަންތައް ބަލައި، އެ ވަޒީފާއަށް ވުރެ ދަށް ނޫން މަޤާމެއްގައި ހަމަ ހަމަ ވަޒީފާއެއް ދީ ހަމަގޮތަކަށް ބެލުމެވެ، ކުރިން ބަލަހައްޓަމުން ދިޔަ ވަޒީފާ ނޫން ބަދަލެއްގެ

ގުޅޭ މައުލޫމާތު އެނގިހުރެ އެކަން ރިޕޯޓުކޮށް ހިމާޔަތް އެދިފައިވާކަން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، އުފެދުނު ޖުރުމާ ގުޅިގެން މުޙައްމަދު ނިޝާމް [illegible] ކަމުގައި ދެކެމެވެ. އަދި މިއަމަލުގެ ސަބަބުން [illegible] ކަމުގައި ބެލެވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މުޙައްމަދު ނިޝާމް [illegible] ކަމުގައި ނިންމައިފިއެވެ. އަދި މިގޮތުން [illegible] ޤާނޫނު[33] ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު [illegible] އަމުރުކުރުން ބަދަލު ނަގައިދިނުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތްކަމުގައި ދެކެމެވެ.

ނިންމަން ފެންނަ ގޮތް

82. މިސްލު [illegible] ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމުން، ފެމިލީ ކޯޓުން ޕްރޮޓެކްޝަން އޯޑަރުގެ ނަންބަރު 87/VTR/2020 މައްސަލައިގެ ނިންމުން ބާތިލުކޮށް، މުޙައްމަދު ނިޝާމް އަށް [illegible] ފެމިލީކޯޓުން ޕްރޮޓެކްޝަން އޯޑަރު [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މި މައްސަލަ ފެމިލީކޯޓުން ޕްރޮޓެކްޝަން އޯޑަރު ބާތިލުކޮށް، މިގޮތުގެ މަތިން މި މައްސަލަ ނިންމަން ފެނެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible]

83. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން [illegible] ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[34] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި [illegible] ރިޕޯޓު ހުށަހަޅަން

---

[33] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[34] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[illegible] [35] [illegible] [36]

- **ޙުކުމް:**

[illegible] 87/VTR/2020 [illegible] 22/2010 [illegible] 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) [illegible]

[illegible]

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު

(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު [illegible]

---

[35] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 ([illegible]) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[36] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 ([illegible]) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)